

Verslag van de informatieavond op donderdag 7 november 2013 om 19.30 uur in het pastoraal centrum in Bussloo.

Aanwezig: pastoor Paul Daggenvoorde, Pieter de Wolf, vicevoorzitter, Emile Maerman, penningmeester, Alfred Nijkamp, Irene Roelands, Henrie Veldhuis, Bert Jansen, Gerard Bosgoed, pastor Dorothea Brylak smmp.

Notulist: Ineke Bouwmeester

Aantal belangstellenden: 50

Pastoor Daggenvoorde heet allen welkom, en zegt dat het gewaardeerd wordt, dat zoveel mensen gekomen zijn. Dit is een teken van betrokkenheid.

Pastoor Daggenvoorde gaat voor in gebed.

Pastoor Daggenvoorde: Deze avond is bedoeld om elkaar te informeren.

Het parochiebestuur heeft niet gelet op financiën per locatie, maar op basis van kerkbezoek en omvang geloofsgemeenschap is het voorgenomen besluit genomen om o.a. de kerk in Bussloo aan de eredienst te laten onttrekken.

In het traject van kerksluiting zal op een gegeven moment voor de laatste keer op de reguliere manier gebruik worden gemaakt van de kerk. Vervolgens wordt een koper gezocht, waarna er een decreet wordt afgegeven dat de kerk aan de eredienst wordt onttrokken.

De allerlaatste viering bestaat eruit dat het Allerheiligste, het lectionarium, het altaartegel en paaskaars uit de kerk wordt gehaald. De kerksluiting betreft De Vecht, Epe, Bussloo, Klarenbeek en Eerbeek.

Volgens het traject moeten alle betrokkenen zo goed mogelijk worden geïnformeerd.

Voordat het besluit bij de bisschop wordt voorgelegd, wordt er een formele hoorzitting gehouden waarop ieder denkbaar bezwaar kan worden genoemd.

Voorbeeld voor bezwaar:

Bij het bisdom kent men precies de staat van de parochies. Het belangrijkste bezwaar zou zijn dat er een groep mensen is die hun katholieke leven niet meer kunnen leven, als hun zielenheil in gevaar is. Hiervoor kan men echter naar Twello komen.

Het volledige dossier zal naar de bisschop worden gestuurd.

Het pastoraal team wil graag met u in gesprek voor wat een gemeenschap nodig heeft, b.v. wat gebeurt er met een koor, wilt u de communie ontvangen.

Het volledige dossier zal naar de bisschop worden gestuurd.

Pieter de Wolf:

Dit proces is gestart na de fusie, toen bleek dat er een tekort op de begroting was.

Er is aan locaties gevraagd om bij te dragen om te komen tot een sluitende begroting. Dit is niet gelukt. Op onze reserves zal in 5 jaar 1,8 miljoen worden ingeteerd.

Destijds hebben de pastoraatsgroepen en locatieraden, en het pastoraal team heeft dit bekrachtigd, gekozen voor het pastoraat boven de gebouwen.

Uiteindelijk is gekozen om naast het eucharistisch centrum in Twello, ten zuiden en ten noorden een kerk open te houden. Bij de keuze welke kerk gesloten wordt en welke open blijft, is gekeken naar vitaliteit. In elke gemeenschap zijn er vrijwilligers die zich volledig inzetten, maar er is vergrijzing. In de pastoraatsgroepen en locatieraden zitten vrijwilligers die, al langer dan de zittingstermijn, zitting hebben. Meten op basis van vitaliteit was erg lastig. Het parochiebestuur heeft toen de keuze gemaakt op basis van de grootte van de gemeenschap en het kerkbezoek.

We weten nog niet precies wat de effecten van kerksluiting zullen zijn. M.n. de kerkbijdrage zal niet meer door iedereen worden bijgedragen. Ook wat verkoop oplevert, is niet bekend.

Deze avond heeft het karakter van een info avond.

De formele hoorzittingen worden in februari/maart gepland.

Vraag: Staat het kerkhof buiten deze beslissing?

Pieter de Wolf: De begraafplaatsen zijn binnen de financiële administratie een aparte post.

Als er voldoende inleggingen zijn, blijft het kerkhof open. Geld voor een uitvaart wordt gebruikt voor onderhoud. Als er onvoldoende gelden zijn voor onderhoud, kan het zijn dat het kerkhof sluit, met dien verstande dat er geen nieuwe inleg meer plaatsvindt.

Vraag: Zijn er vergelijkbare situaties in het buitenland?

Pastoor Daggenvoorde: Dit speelt in heel noordwest Europa. Het unieke in Nederland is dat de katholieke kerk nooit vanuit de overheid geholpen is. Wij hebben ons verzuimd. Onze kerk is nog maar kort een werkgroepenkerk.

Vraag: Waarom worden er 5 kerken gesloten en wordt er niet gefaseerd gesloten?

Pieter de Wolf: In 2009 was er al een tekort van alle parochies samen. In zijn geheel was dit ongeveer 3 ton per jaar. Als er één kerk gesloten zou worden, bleef het probleem bestaan.

We hebben niet gekeken naar de financiële aspecten. We hebben gekeken naar de vitaliteit. Deze gaf moeilijk te wegen resultaten.

Vraag: Deze kerk is geschonken door de baron aan de mensen van Bussloo. Vindt het erg jammer als deze sluit, het is een mooie locatie.

Pieter de Wolf: De baron heeft een kerk geschonken aan de gemeenschap waarvan hij wist dat hier eredienst wordt gehouden. Maar de gemeenschap kan deze niet meer in stand houden.

Dhr. Haagen: Bestaat er een mogelijk beding dat de ondergrond aan de oorspronkelijke eigenaar moet worden gegeven?

Pieter de Wolf: Dit is onderzocht maar wordt niet vermeld.

Dhr. Haagen: Wat gebeurt er met stipendia die nog open staan?

Pastoor Daggenvoorde: De stipendia die nog staat wordt meegenomen naar de plekken waar wel wordt gevierd, dit gebeurt in overleg met de familie. Dit kan zijn in Twello, Loenen of Vaassen.

Vraag: Wat gebeurt er t.z.t. met de inboedel?

Pastoor Daggenvoorde: lang niet alles mag aan de parochie ontvreemd worden.

Het religieuze erfgoed is gedocumenteerd in het bisdom. Als de kerk ter verkoop wordt aangeboden, moet worden aangegeven wat we voornemens zijn ermee te doen.

Er zijn strikte regels voor. Eventueel zou een soort van schatkamer kunnen worden gevormd met b.v. kelken die ooit geschonken zijn, of andere spullen die gebruikt worden in de liturgie. Vervolgens zullen eerst de parochianen worden geïnformeerd over spullen die over zijn.

Vraag: Als een koper het orgel in de kerk niet wil, wat gebeurt daar mee? Alle spullen kunnen we straks niet kwijt in de andere kerken die open blijven. Worden ze verkwanseld?

Pieter de Wolf: Misschien hebt u zelf een idee wat er mee gedaan kan worden.

Pastoor Daggenvoorde: Wij verkwanselen zeker niet. Wij zijn samen erfgenaam en erflater.

Mevr. Eva Meertens: Als de plannen concreter zijn, is het misschien een idee om parochianen te vragen wat men met die spullen kan doen. In andere kerken worden spullen tevoorschijn gehaald om te laten zien.

Pastoor Daggenvoorde: Tussen kerksluiting en onttrekking aan de eredienst, zou er een tentoonstelling kunnen worden gehouden en zou er een brochure kunnen worden gemaakt van de artikelen.

Pastor Brylak: Er blijven 3 kerken over, wat wil de gemeenschap van Bussloo. Een herinnering kan ook zichtbaar worden gemaakt op een andere plek, in een andere kerk.

Mevr. Eva Meertens: Wat is de verwachting waar de parochianen naar toe gaan en is dat ook getoetst?

Pastoor Daggenvoorde: Het is aan uzelf om te beslissen waar u naar toe gaat. De parochie biedt elk weekend op 3 plekken eucharistie aan. De 3 kerken behoren tot de Franciscus en Clara parochie. Het zijn ook uw kerken. Het pastoraal team zal met parochianen en werkgroepen opnemen waar behoefte aan is en hoe verder.

Vraag: Dit is een hoorzitting, maar het besluit is er al genomen. Is het mogelijk dat inwoners van Bussloo aandeelhouders worden?

Pastoor Daggenvoorde: Zijn er dan wel de mensen die we nu niet kunnen vinden voor de verschillende taken en hoe gaat het onderhoud over een paar jaar?

Het pastoraal team zal dan niet voorgaan in de vieringen. Het pastoraal team heeft de opdracht gekregen voor pastoraat in de Franciscus en Clara parochie.

Alle gelden die de parochie uitgeeft, komen nog uit het vermogen. Als men zich losmaakt, lukt het dan een "rent-a-priest" te vinden? Is de investering voldoende voor uw kinderen om een gemeenschap te beleven zoals u het beleeft?

Vraag: Wat is de verdeelsleutel van de geloofsgemeenschap m.b.t. de tekorten?

Emile Maerman: In Bussloo was het tekort groter dan de opbrengsten.

De financiële situatie is in 2011 doorgetrokken. De kerkbijdrage loopt 2 á 3% terug, de gelden uit stipendia kelderden met 10%. Er is een onderhoudsplan gemaakt van alle kerken voor de komende jaren. Als alles wordt meegerekend en doorgetrokken naar de komende jaren is er een tekort van 1,8 miljoen.

Pieter de Wolf: Het voorgenomen besluit hangt niet alleen af van de financiële situatie. Wij zijn één parochie en hebben de keuze niet af laten hangen van de financiële situatie per locatie.

Vraag: Kerksluiting is onvermijdelijk. Zoveel mensen als hier zitten, komen niet in de kerk. Laat de keuze op Bussloo vallen, dan is de kerk vol met Kerst en Pasen. Waaruit bestaan de werkzaamheden van de pastores?

Pastoor Daggenvoorde: Voor pastores is het van belang om met mensen in gesprek te blijven. Wij zien het nu als onze taak om onze kerk, oud en ziek, te ondersteunen. Komt men toe aan het wezen van samen kerk zijn, of is er alleen de inzet dat het gebouw behouden blijft.

Wim Vroom: Als illustratie: De afspraak is dat de pastoraal werkers 1 keer in de 3 weken voorgaan. Vanaf september is er echter nog geen vrij weekend geweest. Voorgaan is niet alleen een uur in de kerk, ook de voorbereiding vraagt tijd.

Komende zondag voorgaan in de vieringen en vervolgens het project geloven met jonge ouders, er komen 16 ouders met kinderen, die normaal niet in de reguliere vieringen komen. Als er minder kerken zijn, kan meer tijd worden besteed aan andere activiteiten, wat werken aan de toekomst is.

Mevr. Joyce Vree: Hoe wordt ingevuld dat ouderen toch in de kerk komen?

Pastoor Daggenvoorde: Dit wordt op alle plekken terecht gevraagd. Het voelt als dat wij mensen de kerk ontnemen. Uit onderzoek blijkt dat er bijna niemand naar een andere kerk wil. Veel mensen hebben al langer de gedachte, wat beleeft ik nog in de kerk. Bij kerksluiting nemen de mensen dan de beslissing om afscheid te nemen van de kerkgang.

Mevr. Joyce Vree: Vrijwilligers zouden op zich kunnen nemen om te rijden.

Pauze

Pastoor Daggenvoorde: Wij zijn geroepen om het geloof te vieren. Zielzorg is ook om de gemeenschappen waar kerksluiting aan de orde is, te blijven bedienen.

Er moet gecentraliseerd worden. Er zijn plekken om het sacrament voor boete en verzoening te ontvangen. Ook de voorbereiding voor 1^e Communie, Vormsel, Doop en het vieren wordt gecentraliseerd en gekwalificeerd. Dit worden "kerntaken" genoemd.

De kerk heeft ook taken die te maken heeft met "nabijheid". In de kerk wordt niet meer gevierd, maar men kan nog wel bij elkaar komen. B.v. in een huiskamer of bij de voetbalvereniging. Deze dingen moet u zelf ontwikkelen. B.v. een facebook rondje ontwikkelen of een kerstsamenzang in de voetbalkantine. De pastores willen graag naar de toekomst toe meekijken hoe men dit kan vormgeven.

"Pastoraal ondernemerschap", vernieuwende activiteiten vragen veel als je in de "verbouwing" zit. Jonge ouders, bedevaart, dit zijn activiteiten die parochie breed worden georganiseerd.

Pastor Vroom: De doopvoorbereiding wordt gezamenlijk gehouden in Twello. Beide ouders zijn hier meestal bij aanwezig. De 1^e H. Communie wordt samen gevierd voor Loenen, Eerbeek en Klarenbeek. Met meerdere kinderen kan een mooiere viering worden gemaakt.

Mevr. Joyce Vree: Hoe wordt dit georganiseerd?

Pastor Vroom: In alle geloofsgemeenschappen worden avonden georganiseerd.

Ook het vormsel wordt op 3 plekken voorbereid. Ouders maken er geen probleem van naar Twello te moeten komen. Centralisatie ontlast ook de pastor.

Voor de kinderen is het ook leuk om elkaar te ontmoeten en te zien dat er meer vormelingen zijn.

Pastoor Daggenvoorde: Na kerksluiting en voordat de kerk per decreet aan de eredienst wordt onttrokken, staat het pastoraal team toe dat er uitvaarten plaatsvinden, op voorwaarde dat het een parochiaan betreft en dat de locatie de kerk kan faciliteren.

Als de kerk aan de eredienst is onttrokken, kan er in Bussloo geen kerkelijke uitvaart zijn. De parochie voorziet er wel in dat een kerkelijke uitvaart plaatsvindt. Eventueel kan men kiezen voor een andere plek, dit valt onder nabijheid.

Esther Simons: Is het mogelijk een stichting op te richten ten behoeve van het kerkhof.

Pieter de Wolf: Een soort van steunstichting zou het verschil kunnen bijdragen als het niet meer mogelijk is de begraafplaats te onderhouden en open te houden.

Mevr. Eva Meertens: We moeten regerend vooruitzien. Het dieptepunt is nog niet bereid. Over 10 jaar is de kerk in Twello te groot.

Pastoor Daggenvoorde: Het is van belang dat de afstand te doen is. Het bisdom heeft Twello als eucharistisch centrum aangewezen. Deze moet open blijven. Hier worden gegarandeerd de kerntaken uitgevoerd. Ik ben van mening dat het ooit weer aantrekt.

Vraag: Gaan de bijgebouwen mee in de verkoop?

Pastoor Daggenvoorde: Een kerk die op zichzelf staat, wordt bijna niet verkocht.

Mevr. Eva Meertens: Zitten er personele consequenties vast aan het sluiten van kerken.

Pieter de Wolf: het parochiebestuur heeft zich als doel gesteld om het pastoraal team in stand te houden.

Opmerking: Opvallend dat er veel vreemde gezichten zijn.

De mensen die er nu zijn, zijn betrokken en willen betrokkenheid tonen. De kerk heeft een imagoprobleem.

Pastor Brylak: In 3 clusters bieden wij een programma met jonge gezinnen aan. Het betreft een laagdrempelige bijeenkomst. De pilot in Klarenbeek is goed ontvangen, vervolgens zijn Bussloo en Loenen/Eerbeek erbij betrokken. In Bussloo zijn 20 gezinnen aangeschreven en persoonlijk benaderd. Hieraan heeft één gezin gehoor gegeven.

Pastor Vroom: De mensen die aangeschreven worden, hebben hun kindje laten dopen.

Pastoor Daggenvoorde: We kunnen ons verstoppen achter het imagoprobleem, maar de tijd is ook heel anders.

Vraag: Zijn er ook andere mensen uit andere locaties hier aanwezig?

- Uit Epe en Twello.

Doen jullie aan sociaal media?

Opmerking: De andersoortige vieringen waren geweldig, maar dan zie je ook geen jonge mensen. Het heeft met deze tijd te maken, keuzes maken.

Esther Simons: Ria ter Riele en Esther Simons zitten samen in de pastoraatsgroep. Zij willen graag van mensen horen wat men zou willen in de toekomst. Volgend jaar worden hiervoor avonden gepland.
Mevr. Eva Meertens: Jonge mensen vragen om verdieping. Devotie is een groot gemis.

Pastor Brylak: Met het sluiten van het gebouw houdt de gemeenschap Bussloo niet op. Wij willen samen kijken wat we nodig hebben om gemeenschap te blijven.
Werkgroepen worden uitgenodigd om te kijken wat wil men blijven doen, m.n. de caritaswerkgroep, de ziekenbezoekgroep. Vanuit het pastoraal team is pastor Brylak degene die de gemeenschap en vrijwilligers zal begeleiden en ondersteunen.

Als er geen vragen meer zijn, dankt pastoor Daggenvoorde allen voor de komst en sluit de bijeenkomst. Samen wordt gezongen "Ubi caritas et amor deus ibi est".